

# CSRD: Какво трябва да знае мебелната и дървообработващата индустрия

21.8.2026 - | Браншова камара на дървообработващата и мебелната промишленост

**Директивата за корпоративно отчитане на устойчивостта (CSRD) променя правилата за ESG отчетността в Европа. Дори повечето български мебелни и дървообработващи предприятия да не попадат директно в обхвата ѝ, ефектът върху сектора вече е реален факт — през веригите на доставки, изискванията на клиенти и партньори в ЕС.**

## Какво е CSRD?

CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) е директива на Европейския съюз, която въвежда задължително отчитане на устойчивостта за определен кръг големи компании. Тя заменя по-старата и по-ограничена Директива за оповестяване на нефинансова информация (NFRD) и изисква много по-подробна, стандартизирана и проверима (одитируема) информация.

Важно е да се направи разлика между два термина, които често се смесват:

- CSRD е директивата — правната рамка, която определя *кой* трябва да докладва и *кога*.
- ESRS (European Sustainability Reporting Standards) са европейските стандарти за отчитане на устойчивостта — те определят *какво точно* и *как* трябва да се докладва.

*Компаниите в обхвата на CSRD трябва да отчитат по ESRS стандартите проверима информация за:*

- ☐ Климат и емисии — въглероден отпечатък, енергийна ефективност, климатични рискове
- ☐ Ресурси и кръговост — материали, отпадъци, кръгови модели на производство
- ☐ Служители и човешки права — условия на труд, безопасност, равнопоставеност
- ☐ Верики на доставки — проследимост и устойчивост на доставчиците
- ☐ Управление и бизнес поведение — корпоративно управление, антикорупционни политики, бизнес етика

В основата на отчитането стои и концепцията за двойна същественост — компанията анализира едновременно как ESG рисковете влияят на нейния бизнес и как самата тя влияе на околната среда и обществото.

## Кого засяга CSRD през 2026-2027 г.?

През февруари 2026 г. беше приета т.нар. реформа „Omnibus“ (Директива (ЕС) 2026/470), която значително стесни обхвата на CSRD спрямо първоначалната ѝ версия от 2023 г. Целта беше да се намали административната тежест, особено за средните предприятия.

## След реформата, задължени да докладват по CSRD са:

- ☐ Големи предприятия в ЕС, изпълняващи и двата критерия: над 1000 служители И над 450 млн. € годишен оборот
- ☐ Групи извън ЕС, генериращи над 450 млн. € оборот в рамките на ЕС, с дъщерно

дружество или клон в ЕС над 200 млн. € оборот

Кой отпадна от обхвата:

- □ Листнатите малки и средни предприятия (МСП) вече изцяло са изключени от CSRD — преди реформата те попадаха в т.нар. „Трета вълна“, която беше премахната.
- Голяма част от компаниите от т.нар. „Втора вълна“ (големи, но нелистнати предприятия под новите прагове) също отпадат.

Праговете се прилагат и на консолидирана основа за групи от компании.

### **Кога влиза в сила?**

Промените в обхвата се прилагат за финансови години, започващи на или след 1 януари 2027 г. Директивата „Omnibus“ влезе в сила на 18 март 2026 г., а държавите членки имат срок до 19 март 2027 г., за да я транспонират в национално законодателство.

България все още няма финализирана национална уредба за прилагането на CSRD и Omnibus реформата — очаква се допълнително уточнение как точно ще изглежда транспонирането в българското законодателство. Компаниите, които попадат в обхвата, е добре да следят тази тема през следващите месеци.

### **Защо това засяга и фирми без такива обороти?**

Логичен въпрос за повечето компании в българската мебелна и дървообработваща индустрия е: *„Щом не достигаме 1000 служители или 450 млн. € оборот, какво общо имаме с CSRD?“*

Отговорът е, че CSRD действа и извън кръга на пряко задължените компании — чрез веригата на доставки.

Големите европейски производители, търговски вериги и дистрибутори, които попадат в обхвата на CSRD, са задължени да отчитат данни не само за собствената си дейност, но и за своята верига на доставки. За да го направят, те трябва да получат ESG информация от своите доставчици — включително от българските мебелни и дървообработващи предприятия, ако им продават продукция.

Това означава, че дори без пряко законово задължение, българските МСП вече усещат и ще продължат все повече да усещат ефекта на CSRD чрез:

- Въпросници и ESG анкети от клиенти
- Изисквания за одити и сертификати за устойчивост
- Договорни клаузи, обвързващи бъдещи поръчки с наличие на базови ESG данни
- Изисквания за проследимост на суровините (особено дървесина и материали)

*Добра новина: въведен е „таван“ на изискванията към МСП*

Част от реформата „Omnibus“ въвежда защита за по-малките компании — т.нар. „value chain cap“ (таван на веригата на доставки). Съгласно него, компаниите, задължени по CSRD, нямат право по закон да изискват от доставчици с под 1000 служители повече ESG информация, отколкото е предвидено в доброволния опростен стандарт VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs), разработен от EFRAG.

С други думи — самото отчитане по VSME остава доброволно за МСП, но обхватът на това,

което по-големите клиенти могат легитимно да поискат от вас, вече е ограничен по закон.

## **Какво означава това конкретно за мебелния и дървообработващия сектор в България?**

В сектора у нас практически няма компании, достигащи новите прагове от 1000 служители и 450 млн. € оборот — затова прякото задължение за докладване по CSRD засяга изключително малък брой (ако въобще има такива) местни производители.

Индиректното въздействие обаче е реално и ще нараства, защото:

- Голяма част от българската мебелна и дървообработваща продукция се изнася за клиенти в ЕС, много от които са или ще станат обект на CSRD отчитане.
- Веригата на доставки в дървообработването включва множество нива — от добив на суровина, през преработка, до краен производител — и ESG изискванията могат да се спуснат надолу по цялата верига.
- Устойчивостта на материалите (произход на дървесината, кръговост, отпадъци) е тема с нарастващо значение и извън строгата рамка на CSRD — например чрез регламенти като EUDR (за обезлесяване) и PPWR (за опаковките).

На практика, българските МСП в сектора ще трябва все по-често да:

- ☐ Предоставят основна ESG информация на своите клиенти
- ☐ Отговарят на въпросници и участват в одити на доставчици
- ☐ Доказват произход и устойчивост на материалите и процесите
- ☐ Поддържат базови, проследими ESG данни за дейността си

## **Какво трябва да направят фирмите сега?**

Дори без пряко задължение за докладване, компаниите, които започнат да се подготвят навреме, ще бъдат предпочитани партньори в европейските вериги за доставки. Препоръчваме три основни стъпки:

### **1. Анализ на двойна същественост**

Същественост“ означава доколко дадена тема е достатъчно значима, за да заслужава внимание и отчитане. „Двойна“ идва оттам, че значимостта се преценява в две посоки едновременно:

- **Как темата влияе на бизнеса ви** — например какъв финансов риск носи покачването на цените на енергията или на суровините.
- **Как бизнесът ви влияе на темата** — например какво е въздействието на вашето производство върху околната среда или условията на труд на служителите.

Една ESG тема се смята за „съществена“, ако е значима поне в едната от двете посоки — а често и в двете едновременно. Анализът на двойна същественост е практически процес, в който компанията преглежда своята дейност и определя кои от тези теми реално ѝ се отнасят, вместо да се опитва да отчита всичко възможно. Той е отправната точка на всеки сериозен ESG процес — независимо дали се прилага доброволно (напр. чрез VSME) или е част от пълния CSRD стандарт.

Определете кои ESG теми са реално важни за вашия бизнес и кои са важни за вашите клиенти и партньори. Това е отправната точка на всеки сериозен ESG процес — независимо дали се прилага доброволно (напр. чрез VSME) или е част от пълния CSRD стандарт.

## 1. Събиране на ESG данни

Изградете система за проследяване на основни показатели: енергия, отпадъци, материали, емисии, условия на труд, вътрешни политики. Дори базово, структурирано събиране на тези данни улеснява отговарянето на бъдещи запитвания от клиенти и банки.

### 1. Изграждане на вътрешна система за устойчивост

Поставете цели, определете отговорности в организацията и изградете процеси с одитируеми показатели. Систематичният подход не само подготвя компанията за бъдещи изисквания, но често води и до реални оперативни ползи — по-ниски разходи за енергия и суровини, по-добра репутация и по-лесен достъп до финансиране.

### Обобщение

CSRD вече не е абстрактна европейска регулация, засягаща само най-големите играчи. За българската мебелна и дървообработваща индустрия тя се превръща в практически въпрос на достъп до пазара — клиентите, за които работите или искате да работите, все по-често ще искат ESG данни като условие за партньорство.

Добрата новина е, че реформата „Omnibus“ и стандартът VSME значително ограничават обема на това, което реално може да ви бъде поискано, и дават на по-малките компании ясна и пропорционална рамка, по която да работят. Компаниите, които изградят тази готовност отсега, ще имат предимство пред тези, които изчакат да им бъде поискана информация в последния момент.

БКДМП ще продължи да следи развитието на регулацията — включително транспонирането ѝ в българското законодателство — и ще информира членовете си своевременно за всички съществени промени.

<https://timberchamber.com/csrd-%D0%BA%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%BE-%D1%82%D1%80%D1%8F%D0%B1%D0%B2%D0%B0-%D0%B4%D0%B0-%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B5-%D0%BC%D0%B5%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8-%D0%B4%D1%8A%D1%80%D0%B2>